

A la nostra època, molt més enfonsats en la societat de masses que no estaven a principis de segle, les descripcions, les reflexions i les pors de Tarde se'ns presenten amb la força de la seva originalitat primigènia. Tot allò que descriu de la societat de la seva època, tot allò que llavors emergia, s'ha desenvolupat poderosament. L'obra del nostre autor continua sent vigent i algunes de les seves denúncies tenen tanta o més actualitat ara que no pas quan ell les va pronunciar.

Jordi Berrio

J. Lance Bennet, *News. The Politics of Illusion*. Alex, Nova Jersey 1988.

Aquest text constitueix una de les novetats més interessants del mercat editorial nord-americà referit a la recerca comunicativa. Lance Bennet és professor de ciència política a la Universitat de Washington a Seattle i en els darrers anys ha anat evolucionant cap a l'estudi de l'impacte de la gran premsa i de la televisió nord-americana en la vida política d'aquell país. Segons Lance Bennet, a la societat nord-americana podem observar que el discurs dels mitjans de comunicació actua com a nexa d'unió entre dos discursos totalment diferenciats i de comunicació directa impossible: el discurs del polític i el discurs del ciutadà. És en aquest sentit com hem d'entendre l'acció dels *mass media* i, conseqüentment, com hem d'entendre el seu procés de formació de l'opinió pública i de l'agenda temàtica. Aquesta acció de formació de la realitat pública nacional sorgeix, segons

ell, de la gran premsa nacional que impacta la televisió i, finalment, s'expandeix a tot el públic dels mitjans de comunicació.

Des d'aquesta perspectiva general, Lance Bennet ha elaborat una obra brillant que, de manera semblant a la bona narrativa, no deixa al lector abandonar el text fins a l'acabament. *News. The Politics of Illusion* s'emmarca en la línia de recerca que nosaltres coneixem amb l'expressió genèrica de «construcció social de la realitat», que ha tingut a *Making News. A Study in the construction of Reality* de Gaye Tuchman (1978) l'exponent nord-americà més conegut entre nosaltres. A diferència de l'obra de la professora del Queen's College de Nova York, plena de problemes teòrics no resolts com a conseqüència del seu mimetisme respecte a les obres dels sociofenomenòlegs que van inspirar el seu estudi, l'obra que ara comentem es caracteritza per la seva homogeneïtat metodològica i per una manca total de fissures que la fan mereixedora del nostre interès més gran i de la valoració més positiva. Efectivament, Lance Bennet opta per descriure el procés de formació de l'opinió pública en l'àmbit polític resseguint estrictament les rutines dels professionals de la informació sense cap voluntat de generalització teòrica, però amb una descripció intel·ligent de l'objecte d'estudi analitzat. Tanmateix, el caràcter crític de l'obra resulta ben evident per al lector, que assisteix a una barreja de les dades pròpies de l'anàlisi amb altres de referides a l'opinió pública nord-americana. Així l'autor inicia la seva obra plantejant-nos algunes qüestions claus com, per exemple, ¿com és possible que una representació de l'actualitat necessàriament superficial hagi d'esdevenir tan central en les nostres vides?, ¿com és possible que, malgrat estar en una societat

comunicativament opulenta, bona part de la població nord-americana disposi de poc coneixement d'allò que s'esdevé al seu voltant, enmig d'un estat de confusió i d'ignorància?

Lance Bennet ens recorda l'origen industrial i comercial de la informació i els nombrosos lligams d'interessos existents entre l'estructura de la propietat dels mitjans de comunicació nord-americans i els grups dominants a l'escena política. Analitza les causes que han fet evolucionar la informació política cap a una creixent personalització, fragmentació i dramatització que sovint fa oblidar la complexa realitat de la política que cada cop gira més al voltant del «jo» del polític.

En el decurs de les pàgines d'aquesta obra, assistim a una exhaustiva descripció de la relació que s'estableix entre el polític i el professional de la informació. Es descriu com el polític es presenta davant de l'informador i com aquest últim emprà certes rutines estandaritzades tendents a la homogeneïtzació del discurs periodístic.

També s'estudia com el contacte quasi diari dels informadors, que arriben a compartir notícies i espais físics, tendeix a allò que s'ha donat a anomenar «l'efecte del ramat, altrament dit la tendència a compartir rutines estàndards d'ampli reconeixement per part del públic i ben acceptades pels editors i pels mateixos polítics.

La gran pregunta que es planteja a un lector català és si la descripció feta per l'autor i les seves conclusions són també vàlides a casa nostra. En aquest cas penso que heu de ser vosaltres mateixos els que hi doneu la resposta després d'haver llegit aquest text tan suggerent.

Enric Saperas

DD.AA., *Media, Culture & Society. A Critical Reader*. Sage Publications, Londres 1986.

DD.AA., *Los intelectuales en la sociedad de la información*. Antropos, Barcelona 1987.

L'evolució de la recerca comunicativa a Europa als últims trenta anys sovint ha estat molt vinculada amb la creació i la influència posterior de les grans revistes especialitzades en aquets sector de la recerca social. *Publizistik, Communications, Versus o Problemi dell'Informazione* han estat exponents clars d'aquesta aportació decisiva als estudis sobre comunicació.

Resseguint aquesta tradició, l'any 1979 va aparèixer una nova revista, *Media, Culture & Society*, que ha esdevingut un dels vehicles d'expressió de la recerca comunicativa més brillants dels anys vuitanta. La seva consolidació com una de les millors revistes internacionals en l'àmbit de la recerca comunicativa fa que calgui consider-la com a triplement extraordinària. De primer, *Media, Culture & Society* representa la primera gran aportació britànica al mercat internacional de les revistes comunicatives. Això no ens ha d'estranyar si tenim en compte que la recerca comunicativa britànica ha estat una de les últimes tradicions teòriques en formar-se a l'Europa Occidental. De fet, fins a la darrereria dels anys seixanta la Gran Bretanya no s'incorporarà plenament a la recerca comunicativa. En segon lloc, és notable que aquesta revista hagi sabut mantenir un tarannà crític, d'altra banda tan característic de la recerca europea, que als últims anys s'ha anat degradant manifestament. Amb això, aquesta revista no fa sinó arrelar en la tradició crítica